

Institut Tarragona

2n d'ESO

Quadern de repàs

Llengua catalana

Nom i cognoms _____ curs ____

AVALUACIÓ DE LA UNITAT

1. El text expositiu. Estructura

1. Indica a quina tipologia textual corresponen les definicions següents:

- a) Té com a finalitat narrar fets, reals o ficticis. _____
- b) Té com a finalitat explicar com és qualsevol element de la realitat. _____
- c) Té com a finalitat informar i transmetre coneixements. _____
- d) Té com a finalitat reproduir una conversa entre dues o més persones en una situació comunicativa concreta. _____
- e) Té com a finalitat produir un efecte estètic i treballa la llengua per aconseguir bellesa. _____
- f) Té com a finalitat convèncer, influir en el receptor mitjançant una opinió raonada. _____
- g) Té com a finalitat donar consells i instruccions. _____
- h) Té com a finalitat anticipar fets que poden tenir lloc en un futur. _____

2. Indica quins passos s'han de seguir en el procés de construcció del text:

- a) Reflexió entorn al títol
- b) _____
- c) _____
- d) _____
- e) _____
- f) _____

3. Llegeix el text i contesta les preguntes que hi ha a continuació:

Els Mossos d'Esquadra han detingut dos homes acusats del robatori d'una tona de coure d'una empresa de Sant Julià de Ramis (Gironès) que treballa en les obres de l'AVE que es porten a terme en aquesta zona. Els arrestos dels dos individus, veïns de Badalona i de nacionalitat romanesa, van tenir lloc diumenge, després que uns veïns alertessin la policia que havien aparcant una furgoneta en una finca d'aquesta localitat.

Els agents que s'hi van desplaçar van comprovar que el cotxe, en què no hi havia ningú, tenia les claus posades i que a l'interior hi havia una tona de material de coure, valorada en 46.000 euros aproximadament.

Els Mossos hi van dur a terme tasques de vigilància i unes quantes hores més tard dos homes es van acostar al vehicle. Al no poder determinar la procedència del metall, van ser detinguts. Les investigacions van permetre descobrir que el material havia estat sostret d'unes obres del tren d'alta velocitat.

El Periódico de Catalunya, 24/04/2008

a) Digues quin és el tema del text.

b) Digues quina estructura presenta aquest fragment? Senyala-la en el text.

4. Llegeix el text i fes les activitats que hi ha a continuació:

Vaig sortir de casa per anar a escalar. Aquesta vegada, però, en Joan no vindria. M'havia trucat dient que la nit anterior havia sortit amb uns amics i havia acabat gat. Em vaig endur el Pelut, el meu gat.

L'Anna m'havia deixat el cotxe. Abans d'engegar vaig comprovar el material: mosquetons, cordes, peus de gat... Tot era a punt.

Quan era a punt d'arribar, se'm va punxar una roda. Ara sí que l'havia feta bona: no sabia on tenia el gat aquell cotxe. El vaig buscar pertot arreu i res.

Se'm van acostar uns quants passerells. Tothom volia dir la seva. Semblava un orgue de gats. Vam desballestar el cotxe entre tots, i del gat, res de res. Quan quedàvem quatre gats, va sonar el meu mòbil. Era l'Anna. S'havia oblidat de dir-me que el gat del cotxe era a cal mecànic.

a) Explica què és un mot polisèmic.

b) Busca el mot polisèmic que hi ha en el text, subratlla'l cada vegada que surti i explica els diferents significats que té.

5. Explica què són els mots homònims. Escriu-ne dos exemples.

6. Substitueix cada mot destacat amb un sinònim que s'adeqüi al context:

a) T'escric aquesta carta perquè estic **indignada**.

b) El pati era **espaiós** i **assolellat**. En aquell lloc hi vaig passar hores **inoblidables**.

c) Aquells plats eren una **delícia** per als sentits, tan **exquisidament preparats**, d'aspecte tan **apetitós**, tan **aromàtics** i de **sabors** tan variats...

7. Escriu un hipònim per a cadascun d'aquests hiperònims.

Hipònim	Hiperònim	Hipònim	Hiperònim
	ocell		arbre
	peix		flor
	eina		fruita
	Instrument musical		verdura
	aliment		joguina

AVALUACIÓ DE LA UNITAT

2. El text expositiu. Models

1. Determina quines estructures pot presentar un text expositiu.

2. Justifica l'estructura del següent text expositiu:

L'Ajuntament de Terrassa **ha decretat** el tancament provisional de la sala *Faktoria d'Arts*, al carrer de la Rasa, entre els pròxims 14 i 20 d'abril. Aquesta mesura afectarà la programació cultural de la sala i les sessions de bar musical i discoteca que **s'ofereixen** de dilluns a diumenge.

Màrius Massallé, regidor de Medi Ambient i Sostenibilitat, relata que al local se li va obrir un expedient informatiu a principis de febrer, en què **es van detectar** una sèrie d'irregularitats que finalment han provocat diferents sancions. En una de les inspeccions, «se sobrepassaven els límits de so». Aquesta circumstància ha generat una multa de 1.500 €.

Per altra banda, a Faktoria se li **havia sol·licitat** la instal·lació d'un limitador de so per evitar les queixes veïnals, però en una de les inspeccions «es va detectar una manipulació o una mala utilització» d'aquest aparell, fet que ha motivat una altra multa de 1.500 € més.

La tercera circumstància irregular ha sigut la que, finalment, ha provocat el tancament provisional. Faktoria d'Arts **té** llicència per dues activitats, de bar musical i de discoteca, repartides en dues zones de la sala separades per una porta corredissa. L'espai que dona al carrer de La Rasa és bar musical, i l'espai de la discoteca correspon a la zona més pròxima al carrer Pau Claris. A partir de les tres del matí, només es permet el funcionament de la zona de la discoteca. En una inspecció, arran de la queixa d'un veí, es va detectar la realització simultània de les dues activitats més enllà del tancament del bar musical.

Diari de Terrassa, 3/04/2008

3. Defineix els següents conceptes:

- a) Fonètica _____
b) Grafia _____
c) Ortografia _____

4. Quins són els tres criteris que ens permeten classificar els sons consonàntics?

- a) _____
b) _____
c) _____

5. Digues si els sons en negreta són oclusius, fricatius, africats, nasals, laterals i vibrants, i també fes-ne la transcripció fonètica.

- crupir _____	- bena _____
- llavors _____	- raonar _____
- immillorable _____	- canya _____
- safareig _____	- fesomia _____
- despatx _____	- patata _____

6. Quina diferència hi ha entre les següents parelles de sons?

- a) p/b _____
b) t/d _____
c) k/g _____
d) s/z _____

7. Diferència entre narrador intern i narrador extern.

8. Copia les formes verbals en negreta del text de l'exercici 1 i assenyala el temps, el mode i la persona de cada una d'elles.

VERB	TEMPS	MODE	PERSONA

9. Puntua el següent text, sense oblidar-te les majúscules.

l'Alsan va sortir de la cambra i va deixar-lo enrere en Jack es va quedar immòbil tremolant de ràbia se sentia humiliat i per damunt de tot traït no va trigar a percebre aquella mena d'ondulació que sotragava l'aire quan algú abandonava Limbhad i va saber que l'Alsan i en Shail se n'havien anat sense ell

AVALUACIÓ DE LA UNITAT

3. El text expositiu. Recursos

1. Enumera quins recursos s'utilitzen en un text expositiu per presentar la informació.

2. Fixa't que la definició consisteix a explicar el significat d'un mot. Explica els dos tipus de definició que existeixen i posa'n un exemple.

3. Llegeix atentament el text i fes les activitats següents:

La Terra, com hem dit, gira al voltant del Sol; però mentre fa aquest moviment també gira sobre ella mateixa com si fos una baldufa. Per tant, la Terra fa dos moviments:

El moviment de rotació, que és el moviment que fa la Terra quan gira sobre ella mateixa. La Terra gira al voltant d'un eix imaginari, anomenat eix de rotació, que passa pel centre del planeta i que determina dos punts en la seva superfície: els pols. Hi ha dos pols: el pol nord i el pol sud.

El moviment de rotació és el responsable del fet que el Sol aparegui i desaparegui en el cel, és a dir, de la successió del dia i la nit, i ens ha permès establir una mesura de temps: el dia. Un dia és el temps que tarda la Terra a donar una volta completa sobre ella mateixa.

El moviment de translació és el moviment que fa la Terra quan gira al voltant del Sol. L'òrbita que descriu la Terra al voltant del Sol no és una circumferència, sinó una el·lipse. El temps que tarda la Terra a descriure una el·lipse completa al voltant del Sol ens ha servit per establir una altra mesura de temps: l'any. Un any és el temps que tarda la Terra a descriure una òrbita completa al voltant del Sol.

L'eix de rotació de la Terra està inclinat respecte al pla de l'òrbita solar, i aquesta inclinació, que es manté fixa al llarg de tot el recorregut, és la causa del fet que se succeeixin les estacions de l'any amb els respectius equinoccis i solsticis.

a) Determina el tema.

b) Digues quin model d'organització de les idees presenta el text.

c) Localitza dues definicions que apareguin en el text i digues de quin tipus són.

d) Subratlla en el text cinc paraules que tinguin so oclusiu a final de mot.

4. a) Explica quina finalitat tenen els textos expositius.

b) Escribe tres recursos lingüístics diferents que hagi trobat en el text de l'activitat anterior. Subratlla'ls en el text.

5. Llegeix atentament el text i fes les activitats següents:

Els avenços de l'enginyeria permeten, cada cop més, fer construccions que se sobreposen o s'insereixen de forma rellevant sobre el paisatge natural modificant-lo. El benefici que comporten aquestes construccions pot suposar danys en l'entorn natural. Per exemple:

–El traçat de carreteres destrueix el territori i l'hàbitat de molts animals, destrossa boscos i conreus i incrementa la contaminació acústica.

–**La xarxa de torres de distribució de l'electricitat és un greu perill per als ocells que poden topar amb els cables elèctrics i morir electrocutats a més si les instal·lacions no es mantenen en un estat de conservació òptim comporten un major risc d'incendis forestals**

–Els aeroports causen greus trastorns a les poblacions veïnes a causa del soroll dels avions.

–La construcció d'embassaments suposa la inundació de terres destinades a l'explotació agrícola i ramadera o fins i tot habitades. La societat i els governs són cada vegada més conscients d'aquests problemes, i avui es mira de prendre mesures per atenuar o compensar l'impacte produït per les obres.

a) Assenyala el tema del text.

b) Afegeix els punts i les comes que falten al paràgraf que està en negreta. Escribe les majúscules necessàries.

c) Fes un resum del text, redactat sense numeració, amb organitzadors textuais. No copiïs el text, intenta expressar-te amb altres paraules.

6. a) Explica què passa amb els sons oclusius quan es troben a final de mot.

b) Escribe en cada cas la grafia que convingui (*p/b*, *t/d*, *c/g*) i justifica la tria a partir de les normes:

solitu__ : _____

nebo__ : _____

ràpi__ : _____

àra__ : _____

gro__ : _____

alber__ : _____

llampe__ : _____

AVALUACIÓ DE LA UNITAT

5. El text argumentatiu. Estructura

1. Explica la diferència que hi ha entre opinar i argumentar.

2. Classifica els verbs següents segons que serveixin per expressar idees o gustos i preferències:

Exposar, fascinar, disgustar, agradar, opinar, creure, considerar, molestar, irritar, manifestar, pensar, encantar, expressar, seduir, plaure, comunicar, molestar, captivar, enutjar, complaure.

IDEES	GUSTOS, PREFERÈNCIES

3. Llegeix atentament el text i fes les activitats següents:

És ben cert que les dificultats amb què et trobes poden esdevenir formatives i que un home amb una mica de seny en traurà més profit que consultant les obres erudites de molts pedagogs. La dificultat endureix, estimula i ens obliga a trobar solucions. Sobre aquesta qüestió m'han explicat que els infants que pateixen el mateix tipus de discapacitat, molt sovint progressen de manera diferent, segons com sigui l'entorn familiar de cadascun d'ells, cosa que, d'altra banda, tothom pot constatar. Recordo el cas d'una mare a qui van criticar durament. Volent fer confiança al seu fill, li havia deixat agafar el tren tot sol, malgrat que la seva manera de caminar era més semblant a la d'un autòmat que a la del comú dels mortals. M'imagino que ella el va deixar marxar sol amb l'ai al cor. Hem vist mares que, per amor, no deixen mai sol el seu fill. L'amor, com el menyspreu, pot constituir també un fre per al **progrés**. Si constreny, ofega les capacitats de l'infant. Només parlo de la meua experiència personal, no creguis que vull generalitzar. Simplement, vull aclarir que en el meu recorregut la **confiança** ha estat vital.

ALEXANDRE JOLLIEN, *Elogi de la feblesa*

a) Digues a quin àmbit et sembla que pertany aquest text i raona la resposta.

b) Assenyala la tesi.

c) Escribe l'exemple que utilitza com argument.

d) Assenyala la conclusió.

e) Forma el plural de les paraules que estan en negreta.

4. Argumenta la teva opinió sobre aquesta frase del text:

«La dificultat endureix, estimula i ens obliga a trobar solucions».

5. Completa els mots d'aquest fragment amb s, ss, c, ç o z:

Una vegada el lleó es va can__ar d'anar a ca__ar per a__í i per allà i es va fer el propò__it de fer anar totes les bè__ties a la __eva cova, fent veure que estava malalt i que, com a rei que els era, l'havien d'anar a vi__itar. Es va po__ar al llit i féu córrer la veu que l'ane__in a veure. Però heus a__í que quan va tocar anar-hi a la guilla tot era preguntar-li com se trobava i com ho pa__ava, des d'una hora lluny de la porta i sense aco__tar-se a la __ona. El lleó li preguntà:

—I com és, guilla que ni t'aco__tes i tothom que em ve a veure s'a__eu al costat mateix del llit?

—Oh, mon rei! És que veig molt bé les petjades dels qui han entrat a la vostra cova, però no en veig cap dels qui n'han __ortit.

6. Completa cada espai buit amb s, ss, c o ç segons convingui:

a) grandí__im	e) for__ós	i) esponjo__a
b) a__imetria	f) enfon__ar	j) duque__a
c) feli__	g) tran__itar	k) can__ó
d) po__ible	h) belle__a	l) deca__íl·lab

7. Conjuga el present d'indicatiu dels verbs:

Llençar: _____

Començar: _____

AVALUACIÓ DE LA UNITAT

6. El text argumentatiu. recursos

1. Explica quina és la finalitat d'un text argumentatiu i digues, també, quina és la seva estructura.

2. Llegeix el text i fes les activitats següents:

En primer lloc, els nostres fills, en termes generals i segons la gran majoria d'opinions expertes, estan sobreprotegits. La sobreprotecció és, sobretot, una actitud afectiva que té diverses causes socials. En destacaré algunes. D'una banda, la sobreprotecció neix d'una situació de fet, de caràcter pràctic: de l'escàs nombre de fills en general, i dels pocs fills que es tenen per família, en particular. [...] En conseqüència, el fet de tenir els fills en edats més avançades afavoreix l'aparició d'unes expectatives més elevades dels pares respecte els estils de vida i les condicions materials que volen donar als fills. I, a més de les més altes expectatives materials, hi ha l'objectiu de l'increment notable de la diferència d'edat entre pares i fills. [...] tot i la gran importància d'aquest fet, és poc freqüent que es prenguin en consideració els canvis que això ha produït en els costums socials i en les formes de relació entre pares i fills. [...]

Hi ha causes d'un altre ordre molt diferent, que no tenen a veure amb l'edat d'uns i altres, com és ara el fet que a la manca de criteris educatius clars de què parlàvem al capítol anterior crea grans inseguretats que poden ser projectades sobre els fills en la forma de sobreprotecció.

SALVADOR CARDÚS, *El desconcert de l'educació*

a) Assenyala la tesi. _____

b) Enumera exemples que donen suport a la tesi.

c) Determina si l'últim paràgraf funciona com a cloenda o el que fa és afegir un altre raonament que justifiqui la tesi.

d) Subratlla i escriu tres connectors que apareguin en el text.

3. Completa amb *j*, *g*, *x* o *ix* els espais en blanc de les següents paraules:

In__ecció, __erani, xau__a, ca__a, en__elosir, __euen, pun__ó, pen__at, pro__ecte, __erogífic, a__itar, engan__ar.

4. Conjuga el present d'indicatiu del verb *desitjar*.

5. Escriu, a partir dels substantius que tens a continuació, l'infinitiu corresponent:

Sacseig: _____	Titubeig: _____
Bloqueig: _____	Estoig: _____
Enuig: _____	Festeig: _____
Rebuig: _____	Estiueig: _____

6. Completa amb *tg*, *tj*, *tx* o *ig*:

Pu____, despa____, gara____e, to____o, mi____a, encora____ar, bate____, me____a, me____e, pla____es, mi____ó, mi____es.

7. Subratlla cinc connectors que trobis en aquest text i escriu, a sota del text, les preguntes retòriques que hi trobis:

No sabia per què, però mai no li havien agradat les festes d'aniversari. Per contra, l'entusiasme maven les festes sorpresa. A més a més, el que sobretot li agradava era organitzar-les: on es farien, a qui s'hauria d'avisar, què hi hauria per menjar, quina decoració caldria posar-hi...

Ja ho veieu, era una persona molt activa i inquieta. Per això les seves amistats tenien molt clar a qui calia avisar per organitzar qualsevol cosa. Ara bé, també sabien que si tenia un mal dia, més valia no dir-li res i deixar-ho per més endavant. De totes maneres, era una persona encantadora. Si tenia la sospita que no havia estat correcta amb algú, de seguida es disculpava. És clar que també tenia els seus defectes. I qui no en té? Però qui no voldria tenir alguna amiga com ella? Em pregunto jo. En resum, era una persona estimada per tothom.

8. Puntua el text següent:

La trentena de convidats estava exultant la verema d'aquell any havia estat esplèndida tots homes dones i criatures havien treballat de sol a sol primer recollint el raïm i després trepitjant-lo sense permetre's una jornada de descans

fins que el vi no estava disposat per bullir a les bótes i no s'havia emmagatzemat la pellofa per destil·lar aiguardent durant els tediosos dies d'hivern els pagesos no celebraven les festes de setembre i Bernat Estanyol havia triat aquells dies per contraure matrimoni

I. FALCONES, *L'església del mar*

AVALUACIÓ DE LA UNITAT

7. El text instructiu i el text predictiu

1. Explica quina és la finalitat d'un text predictiu i digues quines són les seves característiques lingüístiques.

2. Llegeix el text que tens a continuació i respon les preguntes següents:

- ❶ Llança el dau.
- ❷ Avança. Sempre has d'avançar el nombre complet de caselles que has tret amb el dau.
- ❸ Quan caiguis en una casella, respon a una pregunta!

Un dels altres jugadors treu la tarja que està a la primera posició de la baralla corresponent i llegeix la pregunta que correspon al color de la casella on ha caigut la teva fitxa. Cada color correspon a una categoria diferent. Les respostes a les preguntes surten al darrere de les fitxes. Si caus a la casella central durant la partida, la pots considerar com una casella comodí: que vol dir que pots seleccionar qualsevol categoria per la teva pregunta.

a) Digues si el text és predictiu o instructiu.

b) Justifica la resposta tenint en compte la finalitat, l'estructura i les característiques lingüístiques.

3. Completa les paraules següents amb la lletra o lletres que els correspongui: *n, m, nn, mm, mp*.

Co__table, i__adur, an__ex, co__ectar, impre__ta, Betle__, pere__e, exe__ció, Jerusale__,
circu__ferència, a__fibi, i__flar, si__fonia, sí__toma, i__fecció, e__alaltir.

4. Construeix noves paraules aplicant el prefix *in-* a aquestes paraules:

coherent		mòbil	
millorable		civil	
prescindible		permeable	
bevable		diferent	
vertebrat		perfet	

5. Forma infinitius a partir de les paraules que tens a continuació, tot col·locant el prefix *en-*:

mirall		cola	
vell		botella	
bell		paper	
cadena		paquet	

6. Completa el text següent amb les paraules adients:

anular/anul·lar, vila/vil·la, revelar/rebel·lar-se, eludir/al·ludir

A la _____ de Vallromanes, el poble es va _____ perquè l'oposició havia _____
que l'alcalde volia _____ la justícia _____ un ban de l'Ajuntament que
_____ a la bona educació com a qualitat imprescindible per esdevenir alcalde.

7. Construeix un derivat de cada paraula amb els sufixos: *-er, -dor, -ar*.

clau: _____ jardí: _____ caça: _____
tallar: _____ fred: _____ correcte: _____
lladruc: _____ enginy: _____ alarma: _____

8. Puntua els fragments següents:

- M'agraden de primer plat les patates l'arròs els macarrons i també la sopa
- Com que avui Mercuri la Lluna i Neptú uniran els seus braços còsmics tot intentant arribar a construir el cercle més lluminós us sentireu ficats en una bona trama argumental

9. Determina a quina tipologia textual pertany el text de l'apartat *b* de l'activitat anterior. Justifica la resposta.

AVALUACIÓ DE LA UNITAT

12. Les llengües d'Europa

1. Digueu quines de les afirmacions següents són certes (V) i quines són falses(F):

- a) Europa és un dels continents de la terra i està organitzat en 48 estats. ☐
- b) Un estat és el mateix que un poble. ☐
- c) Un poble és una comunitat de persones que tenen una història i unes tradicions comunes. ☐
- d) L'Europa de les llengües es correspon amb l'Europa dels estats. ☐
- e) Les fronteres són divisions polítiques que no sempre reflecteixen la història dels pobles que hi viuen. ☐
- f) La major part de les llengües parlades a Europa provenen d'una mateixa família, l'indoeuropeu. ☐
- g) Les llengües romàniques són aquelles que provenen del llatí, les més importants són: el català, el castellà, el francès, el basc i el portuguès. ☐
- h) A cada estat només es parla una sola llengua. ☐

2. Respon les preguntes següents:

- a) Quan es diu que una llengua té vitalitat?

- b) A l'actualitat, totes les llengües romàniques tenen el mateix grau de vitalitat? Justifica la resposta.

- c) Escriu un text sobre el grau de vitalitat que et sembla que té el català.

3. Segons la mitologia, d'on ve el nom d'Europa:

4. Separa el subjecte i el predicat de les oracions següents. Encercla els nuclis del subjecte i del predicat:

- a) Els afeccionats a les motos tenen una cita a Montmeló aquest cap de setmana.
- b) El conjunt de lleis del dret romà és la base del dret actual.
- c) Els romans van deixar de banda la cultura grega.
- d) Un jutge colonial anglès va descobrir de manera casual la família lingüística de l'indoeuropeu.
- e) Sempre compleixes fidelment les meves ordres, tu.

5. Assenyala el subjecte de cada oració i indica'n el nucli i els seus complements. A continuació, digues si els complements estan constituïts per un adjectiu, un sintagma preposicional o una oració:

- a) Les llengües que es parlen avui són llengües vives.
- b) Els estats europeus es formen cap a l'edat moderna.
- c) La història dels estats és relativament recent.
- d) La dominació romana suposà canvis transcendents en tots els àmbits de la vida.
- e) La llengua que parlaven es va imposar en els territoris conquerits.

6. Indica si els complements destacats són complements verbals o circumstancials:

- a) He trobat dos euros al mig del carrer.
- b) Cada dia prenc un cafè.
- c) A l'institut, a final de curs, faran un homenatge als professors que es jubilen.
- d) Aquest estiu anirem a Sardenya.
- e) Ahir vaig menjar un entrepà de tonyina.
- f) La setmana vinent els alumnes de segon aniran al teatre.

1. Indica si el so de essa d'aquests mots és de essa sorda o de essa sonora:

a) puça	e) cassola	f) onze	j) música
b) presa	f) cèntim	g) massa	k) zero
c) sol	g) enze	h) pesat	l) ceba
d) fàcil	e) ase	i) fermesa	m) molsa

[s]	[z]

2. Indica si la grafia x representa el so [ks] o [gz] en cada cas:

a) èxtasi	e) exigent	f) exasperació	j) boxa
b) exagerar	f) excedència	g) excel·lent	k) executar
c) taxi	g) exaltar	h) exemplar	l) exhaust
d) exacte	e) tòxic	i) praxi	m) nexa

[ks]	[gz]

3. Destria els mots segons continguin el so [ʃ] o [ʒ] :

a) xiulet	e) gebre	f) penjador	j) eixam
b) moixa	f) pluja	g) ginebra	k) peixera
c) màgia	g) jeure	h) xiquet	l) marge
d) xarxa	e) xumet	i) jugador	m) xocolata

[ʃ]	[ʒ]

4. Classifica els mots següents segons continguin el so [ts] , [dz] , [tʃ] o [dʒ] :

a) potser	e) dotze	i) magatzem	m) senyalització
b) metxa	f) petjada	j) patge	n) mitjó
c) fetge	g) urbanització	k) trets	o) bretxa
d) cotxe	h) crits	l) escletxa	p) variats

[ts]	[dz]	[tʃ]	[dʒ]

1. Escriu en cada cas la forma de l'article que correspongui:

a) ____ orgue	e) ____ humiliació	i) ____ identitat
b) ____ humanitat	f) ____ intenció	j) ____ erra
c) ____ ànec	g) ____ estranger	k) ____ humà
d) ____ intensitat	h) ____ alarma	l) ____ hematoma

2. Escriu en singular cada un dels sintagmes següents:

a) els estruços	e) les ambulàncies	i) les intimitats
b) les oques	f) els humoristes	j) les unitats
c) les indústries	g) les amigues	k) les històries
d) les ungles	h) les esperances	l) els indígenes

3. Completa cada una de les frases següents amb la forma del pronom feble / dels pronoms febles que convingui:

- a) **em**: ____ aplaudeix, ____ roba, ajuda ____, va mirar ____.
- b) **et**: ____ oblida, ____ pinta, pentina ____, va trucar ____.
- c) **es**: ____ avorreix, ____ distreu, va descriure ____, va dutxar ____.
- d) **el**: ____ observa, ____ dibuixa, escolta ____, va criticar ____.
- e) **la**: ____ interroga, ____ toca, convida ____, va ajudar ____.
- f) **els**: ____ interpel·la, ____ col·loca, homenatja ____, va penjar ____.
- g) **me + el**: ____ ofereixen, ____ regalaran, dóna ____, va preparar ____.
- h) **me + en**: ____ enamoro, ____ treuen, deixa ____, va afegir ____.
- i) **te + el**: ____ escriu, ____ trenca, omple ____, va fer ____.
- j) **se + el**: ____ imagina, ____ pensava, va beure ____, va posar ____.

4. Completa el text següent amb la combinació de preposició i article que convingui:

La versió **(de + la)** _____ llegenda més popular a Catalunya explica que a Montblanc (Conca de Barberà) hi havia un drac terrible que causava estralls a homes i bèsties. Per apaivagar-lo, s'escollia per sorteig una persona que era donada en sacrifici **(a + el)** _____ monstre. Un dia la sort va assenyalar la filla **(de + el)** _____ rei, que hauria mort a mans de la fera si no hagués estat **(per + el)** _____ aparició d'un bell cavaller que es va enfrontar **(a + el)** _____ drac i el va matar. La tradició afegeix que **(de + la)** _____ sang vessada va néixer un roser de flors vermelles.

Extret del web *gencat*

5. Completa cada una de les frases següents amb la combinació de preposició i article que convingui:

- a) Com que passàvem **(per + el)** _____ camí vam anar **(a + el)** _____ hort a buscar enciams.
- b) Vam passar **(per + la)** _____ autopista per anar **(a + el)** _____ aeroport.
- c) L'amic **(de + la)** _____ Imma és **(de + el)** _____ Vendrell.
- d) Vaig a **(ca + el)** _____ Ernest **(per + el)** _____ carrer de dalt.
- e) A **(ca + la)** _____ Àngela sempre hi trobes algun **(de + els)** _____ veïns.
- f) Va anar de **(ca + el)** _____ metge **(a + el)** _____ hospital a peu coix.
- g) **(de + el)** hotel **(a + el)** _____ hivernacle hi ha cinc minuts a peu.

1. Indica, en cada cas, què substitueixen els pronoms destacats:

Molt més tard vaig exposar el quadre, i **em** van dir que uns parents havien demanat preu. Eren uns cosins, i vaig anar-**los** a trobar. Pobra gent! Potser volien tenir un record de la pobra noia morta!

—Ja veurà —va dir-**me**—; la casa que **vostè** sap, **la** tenim en venda, i, com que uns coneguts d'Amèrica **ens** han parlat de comprar-**la**, volem enviar la vista que vostè **en** va treure (si fos barateta) perquè veiessin la finca.

—I la noia?

—La noia..., la noia..., rai: esborri-**la**.

SANTIAGO RUSIÑOL, *El pati blau*, Antoni López, Barcelona, 1903 (adaptació)

2. Indica si els elements destacats són determinants o pronoms:

- a) **Aquest** se la sap molt llarga, **els nostres** amics ja ho saben.
- b) **Ningú** pensava que **ell** pogués ser tan valent.
- c) **Qui** demana per **la meva** néta?
- d) **Aquest** gos és molt gros, **el meu** és més petit...
- e) **Ell** sempre igual. **Quines** penques!
- f) **M'**agraden molt més **aquells**!
- g) **Es** pensa que **ho** sap fer bé.

3. Indica, en cada cas, de quin tipus són els pronoms destacats:

- a) **Molts la** tenen.
- b) **Vosaltres** sou **tercers**.
- c) **Què** diu **aquell**?
- d) **Bastants el** llegeixen.
- e) **Jo** vaig **primer**.
- f) **Cadascú** fa **el seu**.
- g) **Com les** portarà?

4. Indica què poden substituir els pronoms destacats de l'exercici anterior.

5. Completa cada una de les oracions següents amb un pronom que hi vagi bé:

- a) El meu amic és _____. _____ és el meu cosí.
- b) Els meus fills estan _____ malalts. I _____ on són?
- c) _____ no vol venir amb _____.
- d) _____ passa amb _____?
- e) _____ farà un pastís per a _____?
- f) _____ no ho trobo gens bé. I _____?
- g) _____ _____ acabaràs?

1. Classifica els següents adverbis o locucions adverbials segons el tipus:

a) també	e) no gens	i) de cap manera
b) tal vegada	f) força	j) si fa no fa
c) a dalt	g) sobretot	k) enfora
d) a hores d'ara	h) en breu	l) tal vegada

TEMPS	LLOC	MANERA	QUANTITAT	AFIRMACIÓ	NEGACIÓ	DUBTE

2. Completa cada frase amb l'adverbi o locució que hi vagi bé:

al capdamunt ▪ a misses dites ▪ per descomptat ▪ pel cap baix ▪ a collibè ▪ almenys ▪ tal vegada

- a) El pare porta el seu fill _____ perquè ho pugui veure tot.
- b) Sempre arriba _____ i tots l'hem d'esperar.
- c) _____ pots comptar amb el meu suport. Ja saps que confio molt en tu.
- d) Si no has de venir, _____ digues-m'ho.
- e) Hem caminat durant dues hores, però al final hem arribat _____.
- f) A la festa de la Marina hi havia _____ 50 persones!
- g) Jo no m'ho creuria; _____ et vol prendre el pèl.

3. Assenyala els adverbis i les locucions adverbials que hi ha en les oracions següents i indica en cada cas de quin tipus són:

- a) Pensa a venir-me a veure aquí després de dinar.
- b) Fa els exercicis ràpidament per anar amb els amics al camp de darrere.
- c) Tranquil·la, tampoc vull anar a veure'l mai més.
- d) Efectivament, demà ens visitarà el nostre cosí del Marroc.
- e) A hores d'ara, qui sap què està fent.
- f) Potser ell tampoc sabia que les seves amigues s'havien amagat.
- g) Ho trobo massa correcte, perquè ho hagi fet en només cinc minuts.

4. Relaciona cada locució amb el seu significat:

Locució	SIGNIFICAT
D'alta volada	Sincerament
Amb el cor a la boca	Més del just
De mal grat	Ambiciós
Amb escreix	A l'aire lliure dia i nit
Sense alè	Contra la voluntat
En mala hora	Cansat
A sol i serena	En un moment inoportú

1. Assenyala les preposicions que hi ha en les frases següents:

- a) Totes les coses tendeixen a gastar-se amb el pas del temps.
- b) Avui el sol llueix amb una esplendor més potent que ahir al matí.
- c) La fortalesa de les persones ens permet superar qualsevol entrebanc que trobem pel camí.
- d) El record de la infantesa amb nostàlgia és inevitable.
- e) No jugués amb els ginys de les golfes, que estan plens de pols.
- f) Els ulls de llautó de la nina que et vaig comprar em recorden la lluna dels dies plujosos.
- g) Amb el fred incrustat als ossos, em costa molt articular qualsevol paraula.

2. Completa cada frase amb la locució preposicional que hi vagi bé:

amb relació a • en lloc de • a desgrat de • per tal de • per por de • gràcies a • a causa de • arran de

- a) El sol es pon cada dia _____ deixar pas a la nit.
- b) Lamentablement no podré venir _____ la feineda que m'espera quan arribi a casa.
- c) Sort que _____ terra va aconseguir agafar el gerro i evitar que es trenqués.
- d) Si t'ho penses massa no ho faràs _____ no sortir-te'n.
- e) No pateixis _____ fer-ho avui ho farem demà.
- f) Hi anirem _____ la teva opinió.
- g) _____ l'amistat dels teus amics, creus que és sincera?
- h) Si ho aconsegueixo serà _____ la teva confiança en mi.

3. Indica, en cada cas, si es tracta d'una preposició o d'un adverb:

- a) L'animal ferit es dirigeix **cap** aquí.
- b) **Abans** sempre pensava molt en les coses que més el preocupaven.
- c) He deixat els llibres al pis de **dalt** perquè no facin nosa.
- d) No sé què et passa, no estaré tants dies **fora**.
- e) Visc a la casa de **davant**, sóc la vostra veïna.
- f) Ara ja estem molt **lluny de** la ciutat.
- g) Avui tinc moltes activitats extraescolars, no sé si ho podré fer **abans de** les deu.
- h) He trobat les meves ulleres **dins de** la bossa d'esport.

4. Relaciona cada verb amb la preposició més adient per acompanyar-lo:

VERB	PREPOSICIÓ
batre's	de
mofar-se	sobre
creuar-se	a
recaure	a favor de
renunciar	en
creure	contra (algú)
sentenciar	amb

5. Escull, en cada cas, l'opció correcta:

- a) (Des que / Des de que) _____ he arribat que hi penso, però no hi caic.
- b) (Baix / Sota) He anat al pis de _____ per parlar amb l'Òscar.
- c) (Pel / Al) Cada dia _____ matí trec a passejar el meu gos.
- d) (Per / A) Ens tornarem a veure _____ la tardor.
- e) (Per / Al) _____ Cap d'Any anirem al mas que tenen els meus tiets a la Garrotxa.
- f) (En / A) Demà he d'anar _____ Terrassa a veure un amic.
- g) (Des d' / Desde) _____ ahir que no puc evitar taral·lejar la cançó que vaig sentir a la ràdio.
- h) (En / Amb) Ja t'he dit tot el que sabia _____ relació a aquest assumpte tan gris.

1. Separa el subjecte i el predicat de les oracions següents:

- a) Els veïns del barri antic s'han organitzat per queixar-se de l'estat lamentable d'alguns carrers.
- b) Els propietaris dels cotxes de més de trenta anys rebran una ajuda per comprar-se'n un de nou.
- c) Ningú vol reconèixer que la situació és lamentable.
- d) Els locutors de televisió ho van advertir moltes vegades.
- e) Les persones de més de trenta anys que visquin amb els seus pares col·laboraran econòmicament per seguir-ho fent.
- f) Les actuals fonts d'energia es debatran el proper dimarts a les 20.00 de la tarda al saló de plens de l'Ajuntament.
- g) Els enemics dels óssos pirinencs que van portar des d'Eslovènia els francesos continuen lluitant per aconseguir fer-los fora.

2. Assenyala els nuclis del subjecte i del predicat de les oracions de l'exercici anterior.**3. Assenyala, en cada cas, el complement del subjecte i indica si és un adjectiu (A), un sintagma preposicional (SP) o una oració (O):**

- a) Les lentes tortugues vénen cap aquí.
- b) Els llibres que vas demanar a la llibreria encara no han arribat.
- c) Els dies de pluja continuada tenen un no sé què de malenconia.
- d) Els plats que vas utilitzar ahir per sopar encara estan per rentar.
- e) Les perruqueres del meu barri s'ha mobilitzat.
- f) Els fanals que han posat al meu poble utilitzen energia solar.
- g) Els refrescos que més m'agraden són els de cola i els de llimonada.

4. Assenyala els nuclis del subjecte i del predicat de les oracions de l'exercici anterior.**5. Assenyala, en cada cas, els complements circumstancials:**

- a) La gent ha sortit de l'establiment de premsa.
- b) M'he tallat el dit amb el ganivet del pa.
- c) Les obres del meu carrer m'han deixat ben bruta avui.
- d) Els dijous a la tarda tinc classe d'anglès a l'acadèmia.
- e) Els mesos d'estiu passen volant.
- f) Una parella ben empolainada passeja pel carrer.
- g) La ràdio no funciona massa bé.

6. Assenyala els nuclis del subjecte i del predicat de les oracions de l'exercici anterior.

Expressió escrita

Escriu un text argumentatiu (d'entre 10 i 15 línies), com si fos una carta al director per publicar-se en un mitjà de comunicació, al voltant del tema "Tarragona i els Jocs del Mediterrani 2017".

Expressió escrita

“Saps que en el futur no perdrem mai les claus de casa? Aviat les portes s'obriran amb un lector de les nostres empremtes dactilars: només haurem de posar el dit al sensor.” Escriu un text predictiu (d'entre 10 i 15 línies) al voltant de la relació futura entre la tecnologia i la vida de les persones.

Expressió escrita

Llegeix aquest petit text i redacta una carta al director (text argumentatiu) al voltant del tema que s'hi desenvolupa. L'extensió s'ha de situar entre 10 i 15 línies.

“Un grup de científics, entre el quals diversos investigadors de l'Estat, descriu a la revista 'Nature' els cinc canvis climàtics ocorreguts a la Terra i traça un pla d'emergència per a l'actual situació del planeta, amb mesures que passen per reduir la taxa de creixement de la població i el consum de recursos. La taxa de creixement anual de la població és d'uns 77 milions de persones. Aquest increment de la població ha transformat quasi la meitat (43%) de la superfície terrestre en àrees urbanes i agrícoles. L'estudi conclou que és bàsic no superar el 50% de transformació del planeta perquè, en aquest cas, no es podrà evitar el col·lapse de la Terra. Els investigadors alerten que si la població continua creixent al ritme actual, les conseqüències es notaran cap al 2025, i els recursos entraran en un moment crític el 2045.”

Dictat 1

Dictat 2

Dictat 3

Dictat 4

Dictat 5